

**Πνευματική ιδιοκτησία και
δεοντολογία στη **χρήση** και
παραγωγή ψηφιακού
περιεχομένου**

PHILIPPE JOUGLEUX,

Αναπληρωτής καθηγητής, Νομική Σχολή, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο
Κύπρου

P.JOUGLEUX@EUC.AC.CY

Τι είναι η πνευματική ιδιοκτησία;

Τι κοινό έχει η
κράτηση
δωματίου
ξενοδοχείου με
την αγορά ενός
κλειδιού usb;

1. Τι μπορώ να χρησιμοποιώ ελεύθερα στη διδασκαλία;

- Έργα που έχουν εισέλθει στον δημόσιο τομέα
- Ιδέες, πληροφορίες, εξισώσεις
- Έργα για τα οποία έχει δοθεί άδεια
- Χρήσεις έργων που δεν καλύπτονται από τα δικαιώματα του δημιουργού
- Χρήσεις έργων που επιτρέπονται βάσει νομοθετικής εξαίρεσης => Οι εξαιρέσεις

Α/ Έργα που έχουν εισέλθει στον δημόσιο τομέα

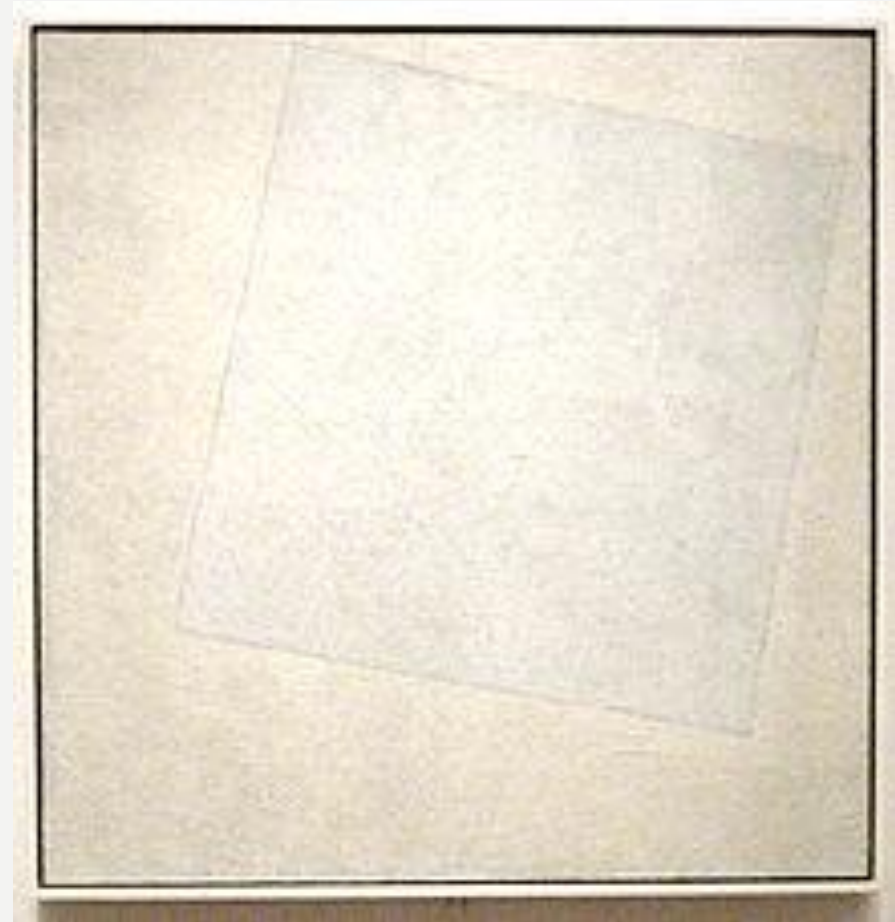

<http://filmmakeriq.com/2011/05/10-copyright-terms-explained-limitations-and-exceptions/>

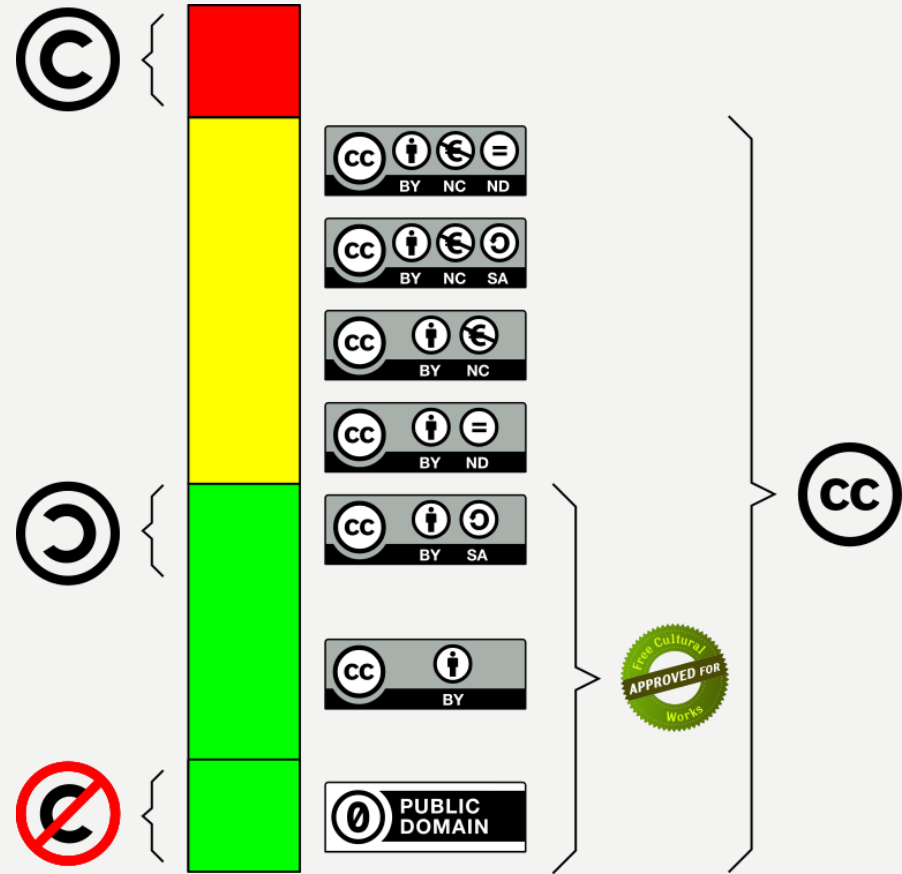
70

Β/ Η μη προστασία της ιδέας

« Carré blanc sur fond blanc »,
Kasimir Malevitch, 1918

Γ/ Η ελεύθερη χρήση βάσει άδειας

Δ/ Χρήσεις έργων που δεν καλύπτονται από τα δικαιώματα του δημιουργού

Δικαίωμα
αναπαραγωγής

Δικαίωμα
παρουσίασης στο
κοινό

Δικαίωμα παρουσίασης στο κοινό και υπερσυνδέσμοι (hyperlinks)

ΟΙ ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Ο περί του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων νόμος του 1976 (Ν. 59/1976)

Παράθεση αποσπασμάτων

Το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας δεν περιλαμβάνει το δικαίωμα ελέγχου—

- (στ)της παραθέσεως αποσπασμάτων από έργα, τα οποία δημοσιεύθηκαν, εφόσον αυτό δεν αντιβαίνει προς τη χρηστή πρακτική και εφόσον **η έκταση αυτών δεν υπερβαίνει την έκταση που δικαιολογείται από το σκοπό αυτό**, περιλαμβανομένης της παραθέσεως αποσπασμάτων από άρθρα εφημερίδων και περιοδικών υπό μορφή συνοψίσεως του τύπου, νοουμένου ότι γίνεται μνεία της πηγής προελεύσεως και του ονόματος του δημιουργού, το οποίο εμφανίζεται επί του έργου που χρησιμοποιείται με τον τρόπο αυτό.

<http://filmmakeriq.com/2011/05/10-copyright-terms-explained-limitations-and-exceptions/>

Διδασκαλία...

Το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας **δεν** περιλαμβάνει το δικαίωμα ελέγχου—

- (ε) της συμπεριλήψεως ενός έργου σε εκπομπή, μετάδοση προς το κοινό, ηχογράφηση, ταινία ή σε συλλογή έργων, εφόσον η συμπερίληψη αυτή γίνεται υπό τύπο επεξηγήσεως για διδακτικούς σκοπούς και δεν αντιβαίνει προς τη χρηστή πρακτική και νοουμένου ότι γίνεται μνεία της πηγής προελεύσεως και του ονόματος του δημιουργού, το οποίο εμφανίζεται επί του έργου που χρησιμοποιείται με τον τρόπο αυτό ·
- (ιη) οιασδήποτε χρήσεως χάριν **μόνο παραδείγματος κατά τη διδασκαλία ή την επιστημονική έρευνα**, εφόσον αναφέρεται η πηγή, συμπεριλαμβανομένου του ονόματος του δημιουργού, εκτός εάν διαπιστωθεί ότι αυτό είναι αδύνατο και εφόσον δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο μη εμπορικό σκοπό ·
- (ι) οιασδήποτε αναπαραγωγής ενός έργου, η οποία γίνεται από προσιτές στο κοινό βιβλιοθήκες, επιστημονικά ιδρύματα, εκπαιδευτικά ιδρύματα, μουσεία ή αρχεία και η οποία πράξη αναπαραγωγής δεν αποσκοπεί, άμεσα ή έμμεσα, σε κανένα εμπορικό ή οικονομικό όφελος ·

... και διαδικτυακή διδασκαλία

Άρθρο 5 (1) Οδ. 790/2019 για τα δικαιώματα πνευματικής στην ψηφιακή ενιαία αγορά

χρήση έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας σε ψηφιακές και διασυνοριακές διδακτικές δραστηριότητες

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν εξαίρεση ή περιορισμό στα δικαιώματα που προβλέπονται στα άρθρα 5 στοιχεία α), β), δ) και ε) και 7 παράγραφος 1 της οδηγίας 96/9/ΕΚ, στα άρθρα 2 και 3 της οδηγίας 2001/29/ΕΚ, στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/24/ΕΚ και στο άρθρο 15 παράγραφος 1 της παρούσας οδηγίας προκειμένου να επιτραπεί η **ψηφιακή χρήση έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας χάριν μόνο παραδείγματος κατά τη διδασκαλία, στον βαθμό που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο μη εμπορικό σκοπό**, εφόσον η εν λόγω χρήση:

α) πραγματοποιείται υπό την ευθύνη εκπαιδευτικού ιδρύματος, στις εγκαταστάσεις του ή σε άλλους χώρους ή **μέσω ασφαλούς ηλεκτρονικού περιβάλλοντος** στο οποίο έχουν πρόσβαση μόνο οι μαθητές ή οι φοιτητές και το εκπαιδευτικό προσωπικό του εκπαιδευτικού ιδρύματος· και

β) συνοδεύεται από αναφορά της πηγής, συμπεριλαμβανομένου του ονόματος του δημιουργού, εκτός εάν διαπιστωθεί ότι αυτό είναι αδύνατο.

**Δυο λόγια για
την παραγωγή
ψηφιακού
περιεχομένου**

Ο δημιουργός... οι δημιουργοί

- Έργο συνδημιουργίας με φοιτητές / μαθητές
- => ανήκει σε όλους ως συνιδιοκτησία
- => Προτείνεται η χρήση άδειας **creative commons** ως πρακτική λύση
- Παράγωγο έργο
- => ανήκει μόνο στον δεύτερο δημιουργό, αλλά η δημιουργία του χωρίς την άδεια του πρώτου είναι παράνομη

Ευχαριστώ για την προσοχή σας !